

Franckesche Stiftungen zu Halle

Xenophontis Memorabilia Socratis Graece

Xenophon

Gothae, MDCCLXXXVIII.

VD18 12986496

Caput VII. Quid et quantum sit in quacunque arte discendum.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:hbz:ha33-1-193062](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:ha33-1-193062)

σφαλῆ ῥήτορα εἶναι, ὡς ἱκανὸν αὐτὸν ὄντα
διὰ τῶν δοκούντων τοῖς ἀνθρώποις ἄγειν τὰς
λόγους.

CAPVT VII.

*Quid et quantum sit in quacunque arte
discendum.*

Ὅτι μὲν ἔν ἀπλῶς τὴν ἑαυτῷ γνώμην ἀπε-
φαίνεται Σωκράτης πρὸς τὰς ὁμιλῦντας αὐτῷ,
δοκεῖ μοι δῆλον ἐκ τῶν εἰρημένων εἶναι· ὅτι δὲ
καὶ αὐτάρκεις ἐν ταῖς προσηκόνταις πράξεσιν
αὐτὰς εἶναι ἐπεμελεῖτο, νῦν τῷτο λέξω. πάν-
των μὲν γάρ, ὧν ἐγὼ οἶδα, μάλιστα ἔμελεν
αὐτῷ εἰδέναι, ὅτε τις ἐπισήμων εἴη τῶν συνόν-
των αὐτῷ. ὧν δὲ προσήκει ἀνδρὶ καλῷ κάγα-
θῷ εἰδέναι, ὅ, τι μὲν αὐτὸς εἰδείη, πάντων
προθυμότερα ἐδίδασκεν. ὅτε δὲ αὐτὸς ἀπει-
ρότερος εἴη, πρὸς τὰς ἐπισαμένους ἦγεν αὐτὰς.
2 ἐδίδασκε δὲ καὶ μέχρι ὅτε δεοὶ ἔμπειρον εἶναι
ἐκάστω πράγματος τὸν ὀρθῶς πεπαιδευμένον.
κυνίκα, γεωμετρίαν μέχρι μὲν τῆς, ἔφη, δεῖν
μνησθάνειν, ἕως ἱκανὸς τις γένοιτο, εἴποτε
δείξειε, γῆν μέτρω ὀρθῶς ἢ παραλαβεῖν, ἢ
παρεῖδεναι, ἢ διανεῖμαι, ἢ ἔργον ἀποδείξα-
σθαι. ἔγω δὲ τῷτο ῥᾷδιον εἶναι μαθεῖν, ὥστε
τὸν προσέχοντα τὸν νῦν τῇ μετρήσει, ἅμα
τὴν τε γῆν, ὅποση ἐστίν, εἰδέναι, καὶ ὡς με-
3 τρεῖται ἐψάμενον ἀπιέναι. τὸ δὲ μέχρι τῶν
δυσξυ-

δυσζυνέτων διαγραμμάτων γεωμετρίαν μαν-
 θάνειν ἀποδοκίμαζεν. ὁ, τι μὲν γὰρ ὠφε-
 λοῖη ταῦτα, ἐκ ἑφ' ὁρᾶν καὶ τοι ἐκ ἀπείροσ
 γε αὐτῶν ἦν. ἔφη δὲ ταῦτα ἱκανὰ εἶναι ἀν-
 δρώπῃ βίον κατατρέβειν, καὶ ἄλλων πολλῶν
 τε καὶ ὠφελίμων μαθημάτων ἀποκωλύειν. ἐπεὶ 4
 λευε δὲ καὶ ἀστρολογίας ἰ) ἐμπείρους γίγνεσθαι,
 καὶ ταύτης μὲν τοι μέχρι τῆς νυκτός τε ὥραν,
 καὶ μηνός, καὶ ἐνιαυτοῦ δύνασθαι γινώσκειν,
 ἕνεκα πορείας τε, καὶ πλῆ, καὶ Φυλακῆς
 καὶ ὅσα ἄλλα ἢ νυκτός, ἢ μηνός, ἢ ἐνιαυτοῦ
 πράττεται, πρὸς ταῦτ' ἔχειν τεκμηρίους χρῆ-
 σθαι, τὰς ὥρας τῶν εἰρημένων διαγιγνώσκον-
 τας. καὶ ταῦτα δὲ ῥᾶδια εἶναι μαθεῖν πα-
 ρά τε τῶν νυκτοθηρῶν, καὶ κυβερνητῶν, καὶ
 ἄλλων πολλῶν, οἷς ἐπιμελές ταῦτα εἶδεναι. τὸ 5
 δὲ μέχρι τέττε ἀστρονομίαν μανθάνειν, μέχρι
 τῆς καὶ τὰ μὴ ἐν τῇ αὐτῇ περιφορᾷ ὄντα, καὶ
 τὰς πλάνητάς τε, καὶ ἀσαδημῆτας ἀέρας
 γινῶναι, καὶ τὰς ἀποσάσεις αὐτῶν ἀπὸ τῆς
 γῆς, καὶ τὰς περιόδους, καὶ τὰς αἰτίας αὐ-
 τῶν ζητῶντας κατατρέβεσθαι, ἰσχυρῶς ἀπέ-
 τρεπεν. ὠφέλειαν μὲν γὰρ ἑδεμίαν ἐν τέ-
 τοις, ἔφη, ὁρᾶν (καίτοι ἑδὲ τέτων γε ἀνῆκοος
 ἦν). ἔφη δὲ καὶ ταῦτα ἱκανὰ εἶναι κατατρέ-
 βειν ἀνδρώπῃ βίον, καὶ πολλῶν καὶ ὠφελίμων
 ἀποκωλύειν. ὅλως δὲ, τῶν βραβίων, ἢ ἕκαστα 6
 ὁ θεὸς μηχανᾶται, Φροντιστὴν γίγνεσθαι, ἀπέ-
 τρεπεν. ἔτε γὰρ εὐρετὰ ἀνθρώποις αὐτὰ ἐνό-
 μιζεν εἶναι, ἔτε χαρίζεσθαι θεοῖς ἂν ἡγεῖτο
 τὸν ζητῶντα, αἱ ἐκείνοι σαφηνίσαι ἐκ ἐβελήθη-
 M 2 σταν.

i) ἀστρονομίας Wels.

- σαν. κινδυνεύσαι δ' ἂν, ἔφη, καὶ παραφρονήσαι τὸν ταῦτα μεριμνῶντα, ἔδεν ἦττον ἢ Ἀναξαγόρας παρεφρόνησεν, ὁ μέγιστον φρονήσας ἐπὶ τῷ ταῖς τῶν θεῶν μηχαναῖς ἐξηγεῖσθαι.
- 7 ἐκεῖνος γὰρ λέγων μὲν, τὸ αὐτὸ εἶναι πῦρ τε καὶ ἥλιον, ἡγνόει, ὡς τὸ μὲν πῦρ οἱ ἄνθρωποι ἐαδίως καθορῶσιν, εἰς δὲ τὸν ἥλιον ἔδυνανται ἀντιβλέπειν. καὶ ὑπὸ μὲν τῆς ἡλίου καταλαμπόμενοι τὰ χρώματα μελάντερα ἔχουσιν, ὑπὸ δὲ τῆς πυρὸς ἔ. ἡγνόει δὲ, ὅτι καὶ τῶν ἐκ τῆς γῆς φουμένων ἀνευ μὲν ἡλίου αὐγῆς ἔδεν δύναται καλῶς αὔξεσθαι, ὑπὸ δὲ τῆς πυρὸς θερμαινόμενα πάντα ἀπόλλυται. φάσκων δὲ τὸν ἥλιον λίθον διάπυρον εἶναι, καὶ τῆτο ἡγνόει, ὅτι λίθος μὲν ἐν πυρὶ ὧν ἔτε λάμπει, ἔτε πολλὸν χρόνον ἀντέχει· ὁ δὲ ἥλιος τὸν πάντα
- 8 χρόνον πάντων λαμπρότερος ὧν διαμένει. ἐκέλευε δὲ καὶ λογισμὸς μανθάνειν, καὶ τέτων δὲ ὁμοίως τοῖς ἄλλοις ἐκέλευε φυλάττεσθαι τὴν μάταιον πραγματείαν. μέχρι δὲ τῆς ὠφελίμης πάντα καὶ αὐτὸς συνεπεσικόπει καὶ συνδιεξήκει
- 9 τοῖς συνῆσι. προέτρεπε δὲ σφόδρα καὶ ὑγείας ἐπιμελεῖσθαι τὰς συνόνας, παρὰ τε τῶν εἰδότην μανθάνοντας, ὅσα ἐνδέχοιτο, καὶ ἑαυτῷ ἕκαστον προσέχοντα διὰ παντὸς τῆς βίης, τί βρώμα, ἢ τί πόμα, ἢ ποῖος πόνος συμφέροι αὐτῷ, καὶ πῶς τέτοις χρώμενος ὑγιενότατ' ἂν διάγοι. τὸν γὰρ ἔτω προσέχοντα ἑαυτῷ κ), ἔργον, ἔφη, εἶναι, εὐρεῖν ἰατρὸν τὰ πρὸς ὑγίαιαν συμφέροντα αὐτῷ μᾶλλον δια-
- 10 γιγνώσκοντα ἑαυτῷ. εἰ δὲ τις μᾶλλον, ἢ κα-
- τά
- k) Vulg. τῆ προσέχοντος.